



1973 LAPKRITIS

Eglute

# ▲ eglutė ▲

1973 LAPKRITIS

Žuvusiems už Lietuvos laisvę prisiminti

## turinys

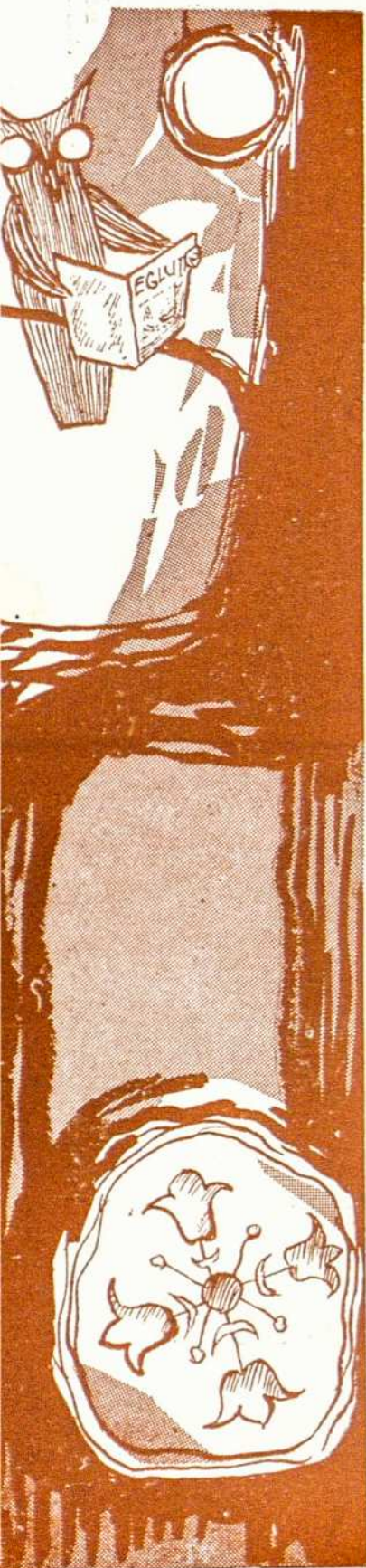
- 3 JULIUKAS, A. Aukštaitis
- 10 NE TA SAULĖ, R. Jotvingytė
- 11 VYTUKO NESEKMĖ, V. Kazlauskaitė
- 16 GINTARINĖS PASAKOS
- 21 TĖVIŠKĖLĖ, V. Valsiūnienė
- 22 ŠELMIS VI, R. Jotvingytė
- 32 NAUJOS KNYGOS

## piešiniai

- Z. Sodeikienė — viršelis, 10
- A. Trinkūnas — viršelio užrašo vinjetė, 32
- J. Kiburas — 3, 4, 6, 7, 8, 9
- R. Valiulytė — 11, 12, 13, 14
- M. Eidukevičiūtė — 15, 18
- E. Muliolienė — 16, 17
- A. Kasniūnas — 19
- P. Osmolskis — 20
- A. Korsakaitė-Sutkuvienė — 21 ir 22-31

EGLUTĖ — vienintelis lietuviškas laikraštėlis vaikams išeivijoje. Redakciją sudaro: ses. Ona Mikailaitė, Elena Juknevičienė, Danguolė Sadūnaitė. Administruoja ir spausdina Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys, Putnam, Connecticut 06260. Prenumerata metams — \$5.00, vieno numerio kaina — \$0.50.

EGLUTĖ — "The Little Fir" is a magazine for Lithuanian children. Published monthly except July and August by the Sisters of the Immaculate Conception. Published and printed at Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Yearly subscription — \$5.00; single copy — \$0.50. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.



# JULIUKAS

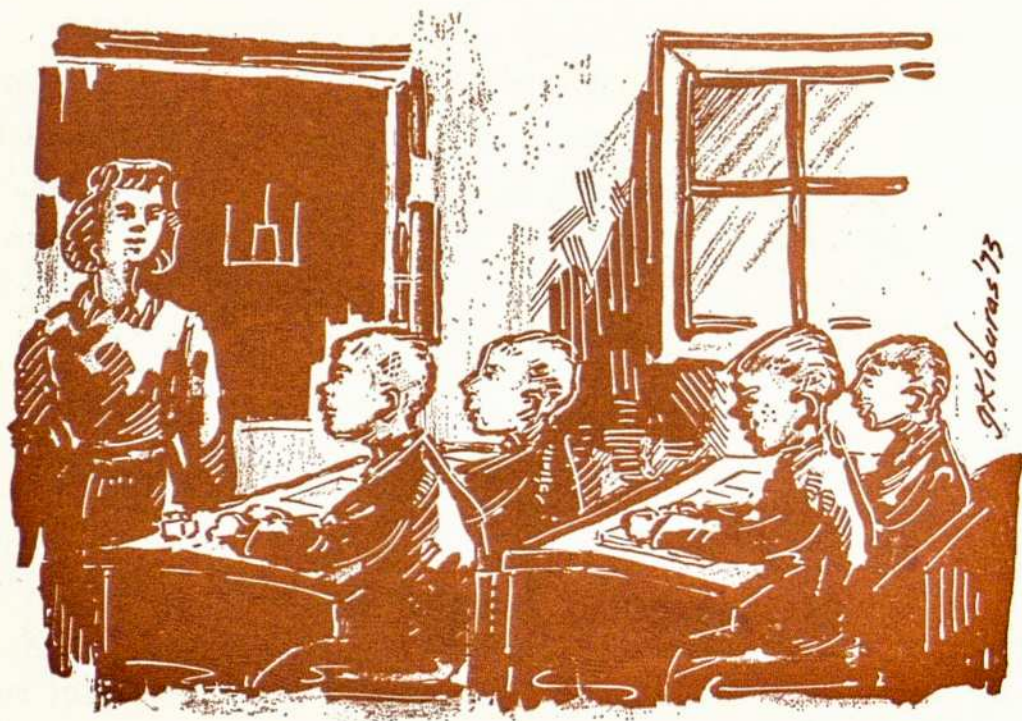
*Alpukas Aukštaitis*

1920 metų vasarą lenkai užėmė ir Alvonių kaimą, kuriame su tėvais gyveno berniukas, vardu Julius. Tuo laiku Julius buvo vienuolikos metų.

Julius buvo smulkus, šviesių plaukų, strazdanota nosim berniukas. Gal dėl jo mažo ūgio, o gal ir todėl, kad tėvai jį labai mylėjo, kitaip jo nešaukė, nei nevadino, kaip Juliuku.

Juliukas buvo protingas, vikrus ir sumanus. Jis mokėjo gerai skaityti ir neblogai rašė. Tėvelis Juliuką ir lenkiškai pramokė.

Juliuko motina buvo Lietuvos patriotė. Ji papasakodavo vaikams apie Lietuvos praeitį. Primindavo ir dabartį. Ir Juliuko mokytoja mokykloje džiaugėsi, kad Lietuva tapo vėl laisva. Ji ragino ne tik gerai mokytis, bet ir savo tėvynę mylėti.



Juliukas norėjo būti suaugusiu. Jis pavydėjo savo broliui, kuris išėjo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Juliukas svajojo:

— Kad tik greičiau užaugčiau! Kad tik greičiau!

Mokslo metams dar nė nepasibaigus, užėjo lenkai. Mokyklą, kurioje Juliukas mokėsi, lenkai uždarė. Į ją rudeni žadėjo atvežti lenkus mokytojus.

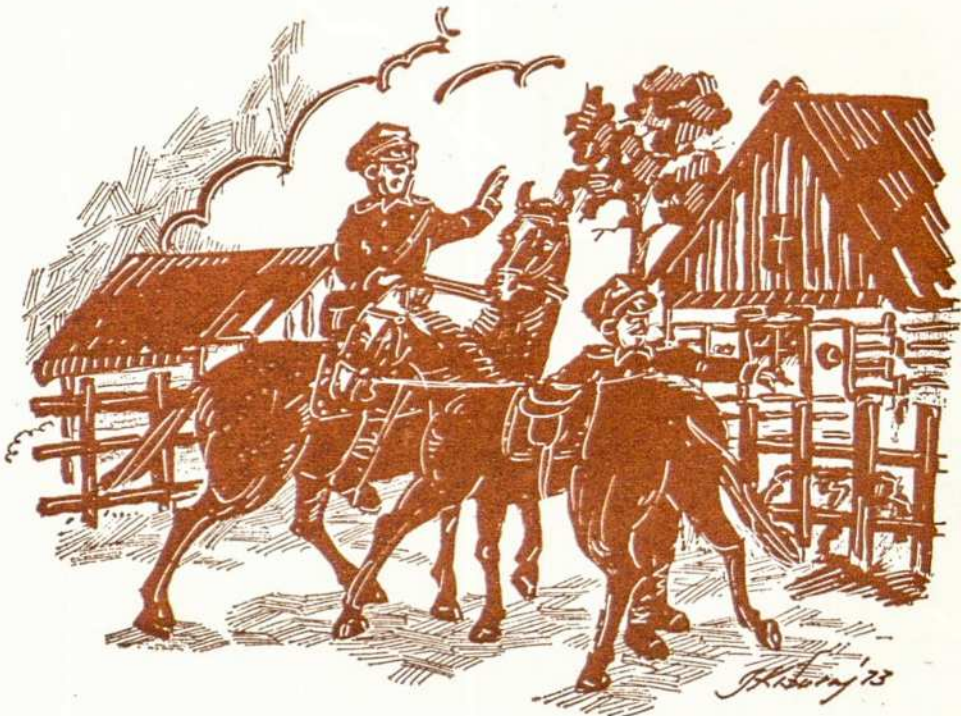
Tokios mokyklos Alvonyse nenorėjo niekas. Žmonės nusiminė. Tik Juliuko tėtis guodė sūnų.

— Nebijok, Juliuk, lenkiškos mokyklos. Jos čia nebus. Lietuvos kariuomenė stiprėja. Lenkus greit išvys. Ne tik iš Alvonių, bet ir iš Vilniaus.

— Žinau, tėveli, — sakydavo Juliukas. — Tik aš ir pats norėčiau kaip nors prie to prisidėti. . .

Juliukas kai kada įlipdavo į kieme augantį ąžuolą. Iš to ąžuolo viršūnės jis matė lenkų ir lietuvių apkasus.

Nei lenkų, nei lietuvių kareiviai į Alvonių kaimą neidavo. Į kaimą atjodavo tik lenkų kariuomenės karininkai.



Tokie neprašyti svečiai lankėsi ir Juliuko tėvų sodyboje. Vėsioje seklyčioje jie išbūdavo po kelias valandas. Kartais jie kalbindavo ir Juliuką, bet jis nuo jų pasitraukdavo. Jie nepyko, manė, kad ir jis, kaip ir jo motina, lenkiškai nemokėjo.

Buvo graži diena. Sode dūzgė bitės, pievose skraidė drugiai. Į Juliuko tėvų sodybą atjojo du lenkų karininkai. Vieną Juliukas pažino, jis jau ne pirmą kartą. Antras buvo nematytas. Jis nešėsi pluoštą raštų.

Įėję į seklyčią lenkų kariai patiesė ant stalo žemėlapi ir, jame kažką žymėdami, kalbėjo. Juliukas girdėjo, ką lenkai sakė, bet suprasti ne viską suprato. Juliukas matė, kaip vienas lenkas paėmė į rankas rudą voką ir tyliai tarė:

— Štai čia raštas, dėl kurio iš Vilniaus pas jus atjojau. Šito voko čia neatidarysim. Jūs jį įteikite pulkininkui. Skubėkite.

— Klausau. Suprantu, — atsakė Juliukui pažįstamas karininkas. — Tik, jei galima, norėčiau žinoti laiško turinį.

— Jūsų pulkininkas dar šį vakarą jums tai pasakys. Jums į pagalbą atžygiuoja visa divizija. Pulsime lietuvius. Juos sunaikinsime. Atsidarys kelias į Lietuvą. . .

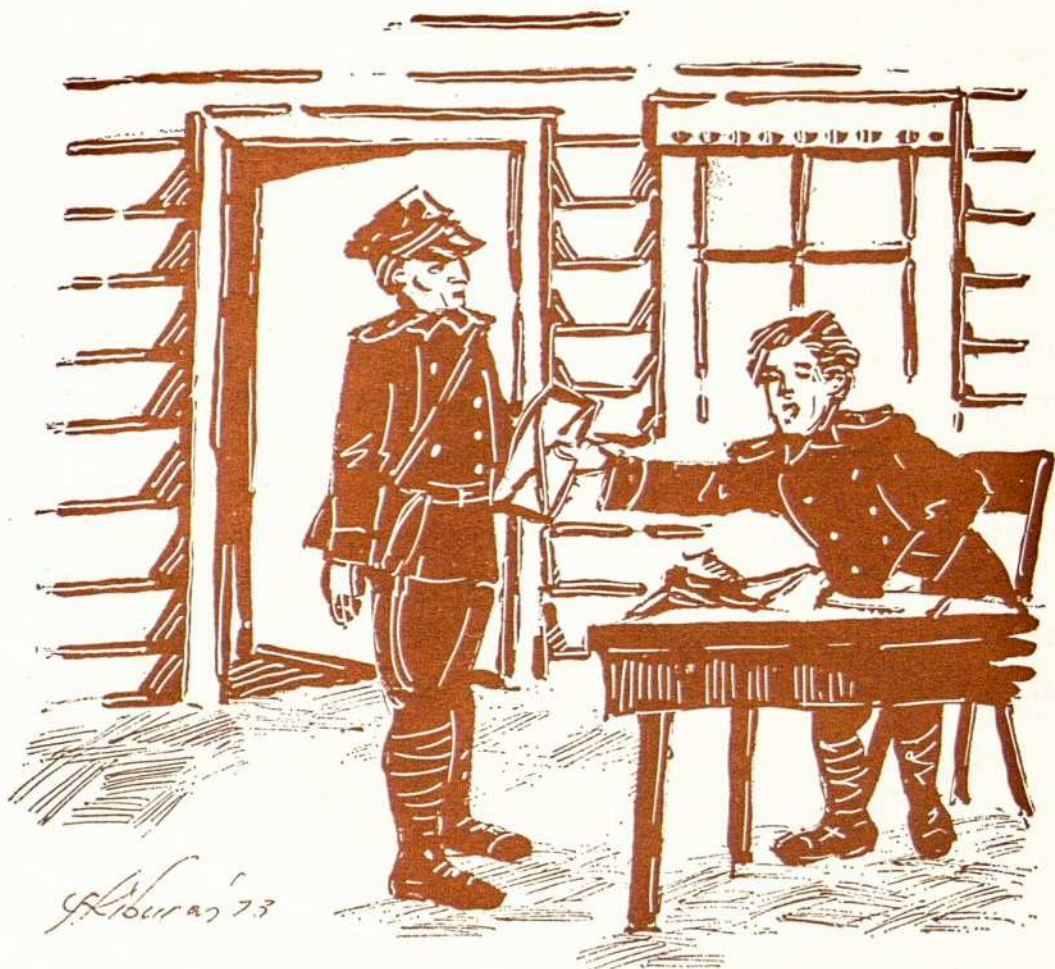
— Į Kauną?

— Taip. Į Kauną, į Klaipėdą. . .

Juliukui vos širdis neiškrito.

— Divizija, divizija, divizija. . . — skambėjo vaiko ausyse.

Kiek divizijoje vyrų, Juliukas nežinojo, bet suprato, kad labai daug.



— Tik dvi dienos! Kaip pranešti lietuviams? Kaip išpėti?

Juliukas pasislėpė netoli vartų, serbentų krūmuose. Iš seklyčios išėjo karininkai. Jie buvo linksmi. Tas, kurį Juliukas pažinojo rankose laikė storą voką. Priėjęs prie savo arklio jis atsegė balno kišenę, įdėjo ten rudą voką ir rūpestingai užsegė balno kišenės sagtį.

Nepažįstamasis tarė:

— Tai — matysimės! Už poros dienų! — o išjojęs už vartų, šūktelėjo: — Jūs kepurę tame kambaryje pamiršote!

— Po velnių! — čiupo galvą rudo voko savininkas. Atrištą arklių pririšo vėl, patikrino balno kišenės sagtį ir nuėjo į seklyčią.

Juliuko širdis šokte šoko iš krūtinės:

— Dabar, — tarė jis. — Dabar, ar niekada!

Juliukas prišoko prie arklio, atrišo pavadi, užsoko ant balno ir, suspaudęs kojomis arklio šonus, sušuko:

— Naaa! Naaaaaa! Naaaaaaaaa!



Arklys pakluso. Išlėkė į kaimo gatvę ir pasileido į tą pusę, kur buvo apkasai. Juliukas nenustojo arklio raginti. Jis kartojo ir kartojo:

— Naaa! Naaaaaa! Naaaaaaaaa!

Praėjo kelios minutės. Arklys Juliuką prinešė prie lenkų apkasų. Lenkai arklį bandė sulaikyti.

— Naaa! Naaaaaa! Naaaaaaaaa! — rėkė Juliukas visa gerkle.

Arklys nesustojo. Pasigirdo šūviai. Juliukas pajuto, kad jam baisiai skauda petį. Jo ranka atsileido. . . Juliukas vistiek nesustojo. Arklys žvengdamas peršoko lenkų apkasus ir dūmė pirmyn.



— Naaa! Naaaaa! Naaaaaa! — vis dar šaukė Juliukas. Arklys Juliuką atnešė prie lietuvių apkasų. Lietuviai arklių pašovė. Griūdamas arklys prislėgė Juliuko koją.

Kai lietuviai kariai ištraukė Juliuką iš po arklio, vaikas buvo išblyškęs ir tyliai vaitojo. Sukaupęs jėgas Juliukas tarė:

— Aš atnešiau laišką. Balno kišenėje. Tikėkite. Jie puls Lietuvos kariuomenę. Rudas vokas. . . Svarbu. . . Divizija. . .

Juliukas apalpo. Jam buvo peršautas petys ir sulaužyta koja.



Praėjo laiko. Juliukas pasveiko. Kaune už narsumą Juliukas gavo medali, kuri jam prisegė generolas.

— Tavo narsumas išgelbėjo daug žmonių. Žinios ru-dame voke, kuri tu mums atnešei, buvo labai svarbios. Mes tinkamai pasitikome lenkų divizijas, jas nugalėjo-me, ir jie turėjo pasitraukti.

— Grįžk pas tėvus, jie tavęs labai laukia. Be to, Alvo-nyse tavęs laukia ir lietuviška mokykla, — kalbėjo jam ir kitas Lietuvos kariuomenės karys.

Juliukas mokėsi gerai. Praėjo dešimt metų. Alvonų kaimo didvyris Juliukas tapo Nepriklausomos Lietuvos karininku.



## ŽODYNAS

Strazdanotas — šlakuotas.

Patriotė — tėvynę mylinti.

Savanoris — tas, kuris veikia (daro) savo noru.

Pluoštas raštų — tam tikras kiekis raštų.

Seklyčia — svečiams skirtas kambarys.

Divizija — kelių pulkų kariuomenės dalinys.

Apkasas — griovys pasislėpti nuo šūvių.

Didvyris — šaunus karžygys, žygiais pasižymėjęs asmuo.

# NE TA SAULĒ

*Ritonē Jotvingtē*

Čia ne tavo, čia ne mano,  
Čia ne mūsu tēviškēlē.  
Ne ta saulē už giružēs,  
Ne ta saulē pasikēlē.



Ne ta saulē pasikēlē,  
Ne tos vētros lietu bērē,  
Ne tų pievų sunkios rasos  
Giliai žemēn susigērē.

Čia ne tavo, čia ne mano,  
Čia ne mūsu tēviškēlē.  
Ne ta saulē už giružēs,  
Ne ta saulē pasikēlē.

## VYTUKO NESEKMĖ

*Parašė Vida Kazlauskaitė, 14 m.,*  
1973 m. pavasarį baigusi Marquette Parko lit. mokyklą,  
dabar lankanti Čikagos aukštesniąją lit. mokyklą.

*Iliustravo Rima Valiulytė, 11 m.,*  
Marquette Parko lit. mokyklos 6-to skyriaus mokinė.

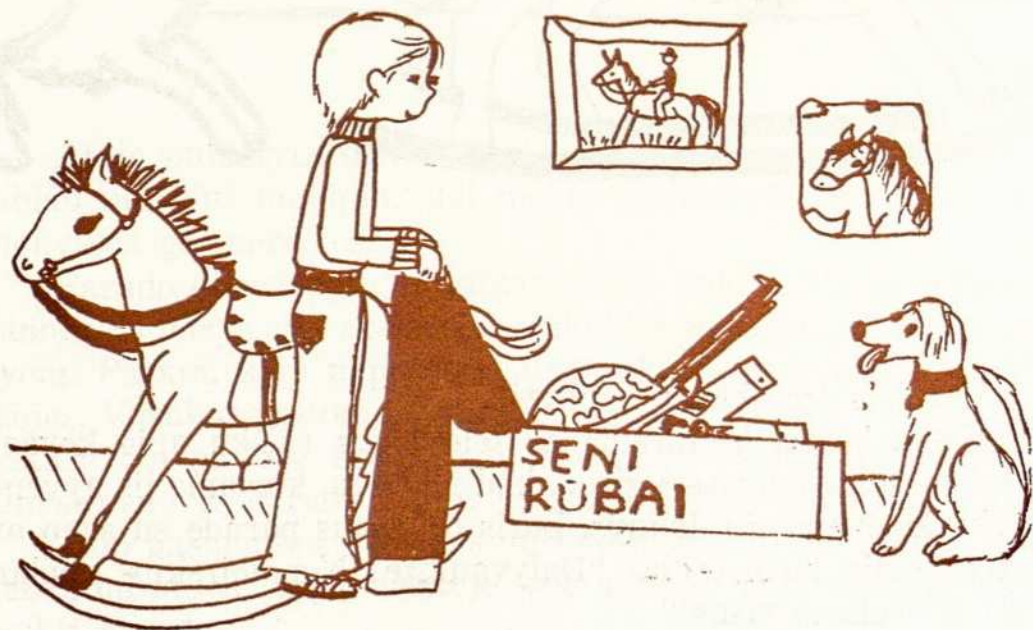
Šeštadienis. Lyja. Vytukas lūpą patempęs sėdi virtuvėje ir žiūri pro langą. Gatvėje šlapia. Vytukas nusiminęs. Jis su draugų žadėjo žaisti sviediniu, o dabar, va!

— Vytuk, — šaukia jį mama ir, nors jis nežino ko jai reikia, atsiliepia. — Vytuk! — vėl ir vėl šaukia ji: — Ateik čia!

Vytukas pasiraivo, atsistoja ir atsidusęs nuslenka pas mamą.

— Nenusimišk, — sako Vytukui mama. — Bus dar ir gražių dienų. Dar prisizaisi ir lauke, o dabar klausyk. Reikalas toks: būk geras, padėk sutvarkyti prieškambario spintą. Ten tiek to visko... Peržiūrėkim, ką palikti ir ko jau nereikia.

Vytukas sutiko. Nenorom, bet ką gi daryti! Bemātant jis ir mama jau kraustė dėžes, maišus, pūdus ir pundelius. Bėkraustant pasidarė įdomu. Vytukas rado daug daiktų, kurių niekada nematė. Tarp knygų, rūbų ir žaislų buvo ir senoviškas radijas! Taip, tai įdomu. Bet labiau už viską, Vytukui patiko sena kareivio uniforma.



Atlikęs darbą, Vytukas kareivio rūbus nusinešė į savo kambarį ir apsivilko. Taip pasipuošęs jis ir žygiavo, ir lygiavo, ir įsakinėjo...

Buvo smagu. Kareivio rūbai Vytukui pasidarė labai brangūs. Nuo dabar visos Vytuko mintys sukosi apie norą būti kareiviu. Jis svajojo apie karių mokyklą, galvojo apie kareivius ir sapnavo, kad jis jau karys...



Vytukas ėmė blogai mokytis.

Vieną kartą, bežiūrėdamas televizijos (aišku apie kovas), Vytukas pranešimuose išgirdo, kad į miestą, kuriame jis gyveno, atvyks kariuomenės dalinys, kuris dalyvaus parade su savo orkestru. Žinia buvo tokia: "Dalyvaukite! Nepamirškite atsilankyti! Kviečiame visus!"

Vytuko galvoje prabėgo daugybė minčių. Jis nusprendė, kad tame parade būtinai dalyvaus. Kliūčių, aišku, buvo.

— Paradas ir mokykla tuo pačiu laiku, — nežinojo, kaip suderinti tokį dalyką Vytukas.



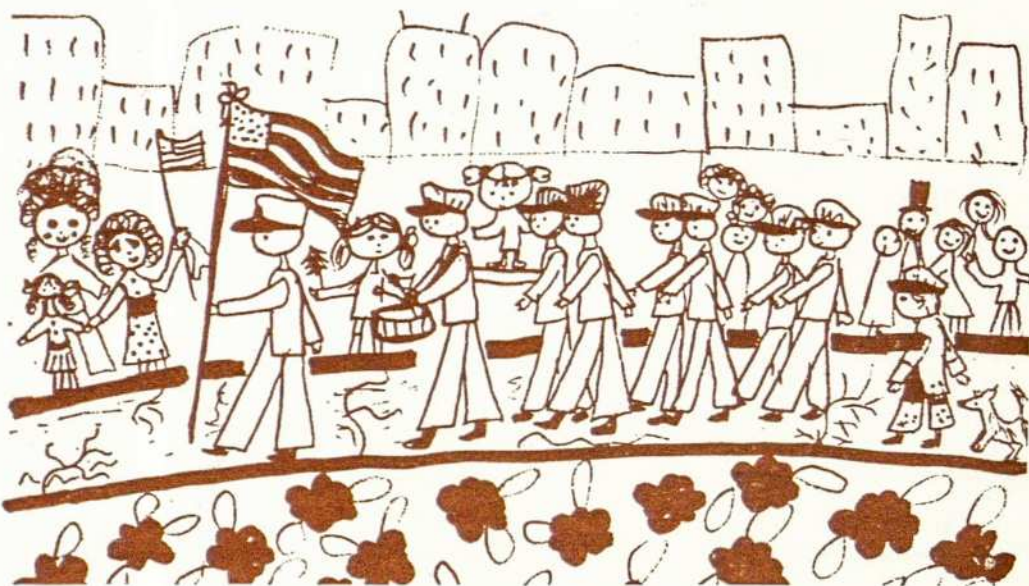
Atėjo numatyta diena. Būti kareiviu Vytukas norėjo daug labiau nei būti mokiniu. Jei mokės pasidaryti kareiviu, tai ir mokyklos gal nereikės.

Parado dienos rytą, Vytukas pakilo anksti. Jis buvo ramus. Žinojo ką darys. Jis apsirengė mokyklos uniforma ir nuėjo pusryčių. Paskui, kaip paprastai, atsisveikino su tėveliais ir išėjo. Išėjęs, Vytukas pasuko už garažo, kur augo platūs krūmai. Aną vakarą ten paslėpė kareivio uniformą... Jis persirengė. Puošniuose senovės kario rūbuose Vytukas jautėsi labai išdidžiai.

Taip pasipuošęs, Vytukas nubėgo prie autobuso, kuris jį nuvežė į miesto centrą ir sustojo prie aikštės. Toje aikštėje turėjo įvykti paradas.

Vytukas pralindo pro žmones ir atsistojo visų priekyje. Jis žinojo, ką darys! Jis šio parado metu, įstos į kariuomenę!

Paradas truko gana ilgai. Ėjo šokinėdamos mergaitės, ėjo orkestras, važiavo burmistras, vėl šoko ir šokinėjo mergaitės, ėjo vėliavų nešėjai ir, pagaliau, Vytuko svajonė — kariuomenės dalinys.



Kariai Vytukui pasirodė kiek perrimti ir jis jų lyg ir pabūgo. Bet Vytukas galvojo: — Jei noriu būti karys, turiu ir drąsos turėti!

Vytukas įsisuko į kareivių gretas. Staiga jis pasijuto tikru kariu ir, iškėlęs galvą, ėmė žengti koją kojom.

Tačiau kažkas įvyko. Kažkas griebė Vytuką už sprando ir nustumė atgal į minią.

— Ei, vaike! Kur lendi? Negalima! Pasakyta, kad niekas nelįstų į parado taką!

Žmogus, kuris Vytuką barė, atrodė gerokai supykęs. Vytukas nusiminė.

— O kiek tau metų? — klausė Vytuko piktas žmogus.

— Aštuoni, — nuleidęs akis atsakė Vytukas.

— Aštuoni! Tavo metų vaikai sėdi mokyklose. Ar ne? Ar jūsų mokykla šiandien uždaryta?

— Ne, — vos ištarė Vytukas.

— Tai, kodėl tu čia? Ar nori, kad tave policija pasiųstų į tam tikrą mokyklą? Ko tau čia?

— Aš norėjau įstoti į kariuomenę, tai atvažiavau čia. Bet jūs man sutrukdėt. Kodėl? — drebančiu balsu aiškino Vytukas.

— Žiūrėk, vaike, į kariuomenę priima tik protingus vyrus. Tuos, kurie žino labai daug ir kurie baigę visas mokyklas. Už dešimties metų ir tu galėsi būti karys, bet kol kas, tau reikia užaugti ir dar daug išmokti, — numojo ranka žmogus.

Vytukas suprato. Jam buvo gaila, kad nepasakė tėveliams savo sumanymo, kad nenuėjo į mokyklą. Ir dar daug visokių sunkumų užgulė Vytuko širdį...

Parado pabaigos Vytukas nematė. Jis skubėjo į autobusą. Ten jis atsisėdo tolimam kamputyje. Kol parvažiavo namo, buvo laiko ir paverkti ir pagalvoti. Jis neabejojo, kad nepažįstamas žmogus sakė teisybę. Vytukas nutarė, kad be tėvelių žinios, kol nebaigs visų mokslų, jokių sprendimų nedarys.

—Tėčiui ir mamai turiu pasakyti viską. Viską, lygiai taip, kaip buvo, ką galvojau, ko norėjau ir ką padariau. Jie geri. Supras. Būtinai supras...

Vytukas nurimo ir net šiek tiek pralinksmėjo. Išlipęs iš autobuso jis nužygiavo tiesiai namo.



## GINTARINĖS PASAKOS

Marquette Parko lituanistinės mokyklos, Chicago, Ill.  
1973 m. aštunto skyriaus mokinių darbai.

Rūta vieną vasarą praleido prie Baltijos. Kartą eidama pajūriu, ji pamatė didoką akmenį. Akmuo pasirodė jai įdomus ir ji tą savo radinį parsinešė namo. Rūtos senelis jai paaiškino, kad tai yra gintaras, kurio Baltijos kranto smėliuose seniau žmonės rasdavo gana daug.

Senelis Rūtai dar papasakojo, kad gintaro yra įvairių spalvų ir įvairaus sunkumo. Daugiausia yra balto ir visų atspalvių geltono gintaro. Senelis sakė, kad baltas ir labai šviesus geltonas gintaras yra lengvi — gali plaukti. Tamsesnis gintaras yra sunkesnis ir vandens paviršiuje išsilaikyti nemoka.

Rūta dar sužinojo, kad Baltijos bangos neišmeta tikrai didelių gintaro gabalų, nes jie per sunkūs. O jei įsivelia į jūros augalus, tai lieka ten tol, kol juos atranda narai — gintaro ieškotojai.

Senelis taip pat pasakė, kad smulkius gintaro gabaliukus galima sulydinti ir iš to lydinio daryti puošmenas. Senelio pasakojimas Rūtai buvo labai įdomus, ir ji nutarė pririnkti smulkaus gintaro pilną dėžutę. Kai dėžutė bus pilna, Rūta pagalvos, ką ji su tuo savo lobiu darys.

Pastaba: š.m. birželio "Eglutės" 8 psl. tilpusio rašinio "Baisusis birželis" autorė yra taip pat Rasa Lintakaitė, ne Rasa Linartaitė, kaip buvo atspausdinta.

### RŪTA SUŽINO APIE GINTARĄ

Rasa  
Lintakaitė



### BERNIUKAS VARDU GINTARAS

Margarita  
Kulytė

Gyveno berniukas vardu Gintaras. Jis gyveno prie jūros, kurią labai mylėjo. Gintaras apie jūrą dainas dainavo ir su jūra kalbėjo. Jūrai pasakyti Gintaras turėjo daug ką, nes gyveno su jipka pamote, kuri buvo jam negera.

Jūra buvo kantri. Jūra niekada Gintaro nemušė, niekada jo nebarė. Gintaras jūrai visus savo vargus išpasakodavo.

Kartą, pamotė pasakė Gintarui, kad jie prie jūros jau negyvens, o išsikels toli, toli... Berniukas labai nusiminė. Jis nubėgo prie jūros, puolė ant kelių ir prašė jūros dievaitį, kad jis neleistų jo nuo jūros atskirti. Dievaitis Gintarą išgirdo ir iš klausė.

Dievaitis berniuką pavertė Baltijos gintaru, kuris yra labai gražus ir brangus ir iš kurio galima padaryti daug įvairių, įdomių dalykų. Gintaras naudojamas moterų ir vyrų papuošalams. Lietuviai gintarą vadina Baltijos auksu.



## STEBUKLINGAS GINTARAS

*Violeta Burokaitė*

Vieną kartą gyveno mergaitė vardu Onutė. Jos tėvai buvo mirę ir jai teko gyventi pas tetą, kuri buvo negera.

Kartą Onutė vaikščiojo jūros krantu. Onutė pamatė gražų akmenį. Tas akmuo buvo gintaras. Gintarą Onutė parsinešė namo ir parodė tetai. Teta iš to gintaro panoro pasidaryti žiedą ir radinį iš Onutės atėmė.

Žiedas tikrai buvo gražus. Tuo laiku nei Onutė, nei teta nežinojo, kad tas gintaras buvo stebuklingas — galėjo išpildyti tris prašymus. Gana greit Onutė suprato, kad teta, atimdama iš jos gintarą ją nuskriaudė. Bet — ką gi ji galėjo daryti!?

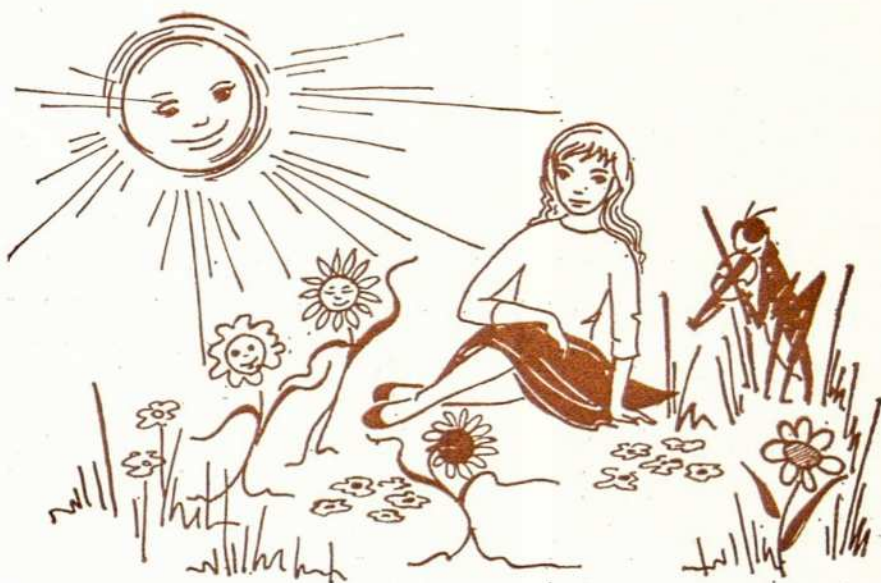
Vieną kartą, kai teta išėjo iš namų, Onutė pasiėmė tą žiedą ir juo gėrėjosi. Staiga žiedas ėmė kalbėti:

— Aš išpildysiu tavo tris norus.

Onutė labai nustebė ir atsakė:

— Aš turiu tik vieną norą, — kad teta manęs neskriaustų...

Žiedas taip ir padarė. Kai tik teta parėjo namo, Onutė pastebėjo, kad ji daug geresnė. Net ir žiedą jai atidavė. Nuo to laiko Onutė ir teta labai gražiai sugyveno.



## SENIAI, SENIAI...

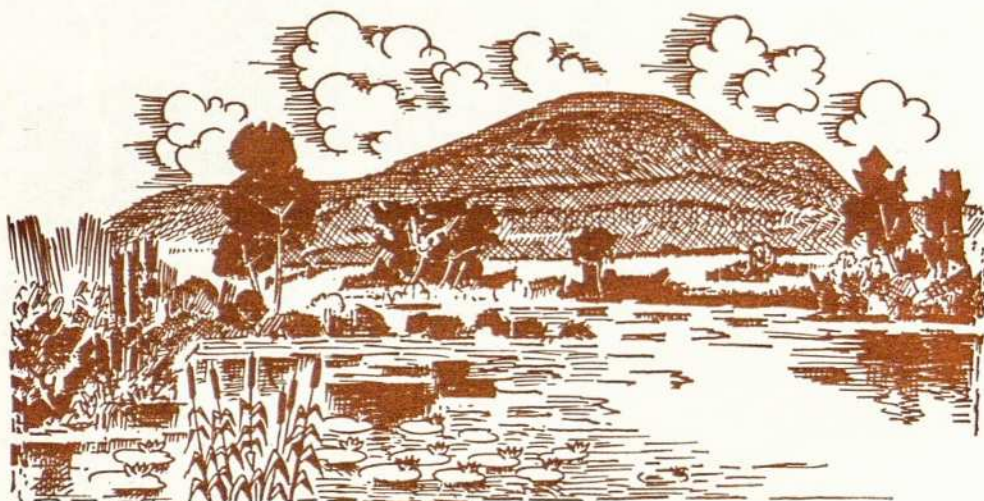
*Irena Prankevičiūtė*

Seniai, seniai, kai pasaulyje gyveno deivės ir dievai, ten, kur dabar Baltijos jūra, buvo didžiuliai pušų miškai.

Tuose miškuose, nesipykdami, gyveno laukiniai žvėrys. Ilgai jie taip gyveno, bet kartą žvėrių taika ėmė ir pražuvo — jie susipyko.

Deivė Laima juos išpėjo, kad už neklusnumą nubaus, bet žvėrys yra žvėrys — neklausė nė Laimos!

Laima, kaip žadėjo, žvėris nubaudė — Laima visą mišką paskandino. Paskendo pikti ir geri žvėrys, medžiai, žolė ir viskas, viskas...



Dar prieš paskandinimą miško pušys buvo aplipusios sakais, kurie vandenyje sukietėjo. Tuos sukietėjusius sakus bangos dabar išmeta. Tie, ilguose amžiuose pasikeitę sakai, vadinasi gintaras.

Iš gintaro gaminami moterų ir vyrų papuošalai: karoliai, segės, žiedai, auskarai ir t.t.

Iš gintaro, kuris yra įvairių spalvų ir atspalvių galima sukurti puikių mozaikos gaminių ir paveikslų.

## ČIA GINTARAS!

*Marilyn Massett*

Vieną kartą senas žmogus, vardu Juozas, ėjo mišku. Jis buvo neturtingas ir alkanas. Eidamas mišku rinko grybus maistui.

Juozas priėjo tekančią upę. Upės pakraštyje Juozas pamatė akmenį, kuris jam patiko. Jis tą akmenį pakėlė ir įsidėjo į kišenę.



Grįžęs į miestą, Juozas klausė žmonių, ar nežino, koks tas akmuo.

— Nugi, čia gintaras, — sakė jam žmonės, bet jis netikėjo ir nuėjo pas karalių, kad tas jam pasakytų tikrą tiesą.

Karalius jam tarė:

— Na, tu ir kvailas! Čia gintaras. Aš tau duosiu daug pinigų už jį.

Juozas gavo daug pinigų ir tapo turtingas. Jis galėjo pirkti ką tik norėjo. Juozas jau niekada nebadavo.

# TĒVIŠKĒLE

Valerija Valsiūnienė



Tēviškēle, tu graži,  
Apkaišyta uosiais,  
Tēviškēle, tau visi  
Šiandien mes dainuosim.

Tavo marios ir šilai,  
Kloniai ir kalneliai  
Širdužēlēj amžinai  
Šviesų džiaugsmą kelia.

Tavo jūra vakaruos  
Gintarēliais žydi —  
Užesī melsvos bangos  
Mūsų dainos lydi.

# ŠELMIS

## VI

### Močiutės pasaka apie auksinį tiltą

*Ritonė Jotvingytė*

Vieną vakarą Liūdytė apkabino močiutę:

— Pasaką, močiute. Žadėjai. Ar gali? Ar turi laiko?

— Turiu-neturiu, jei žadėjau, tai — tegul bus pasaka:  
Apie auksinį tiltą. Ar gerai?



— Gerai, močiute. Ir dar kaip — gesino televiziją ir Dutis. — Gerai. Apie auksinį tiltą. Klausom.

Iš kito kambario paskui Dutį atkiceno ir Šelmis. Jis pastovėjo, pasisukiojo, bet supratęs, kad jokių žaidynių nebus, išsitiesė. Padėjo galvą ant priekinių kojų ir pasi-  
nėrė į sapnus.

Močiutės pasaka apie auksinį tiltą prasidėjo taip: seniai, seniai gyveno turtingas karalius.

Vieną dieną karalius pasakė:  
— Statysiu tiltą. Statysiu tokį, kokio neturi niekas.  
Mano tiltas bus gryno aukso.



Pasakyta, padaryta. Tiltą pastatė. Bet, karalius, nors ir turtingas, buvo taip pat ir šykštus. Jam į tiltą sukrauto aukso pasidarė gaila.

— Kaip atgauti auksą? — nerimo karalius.

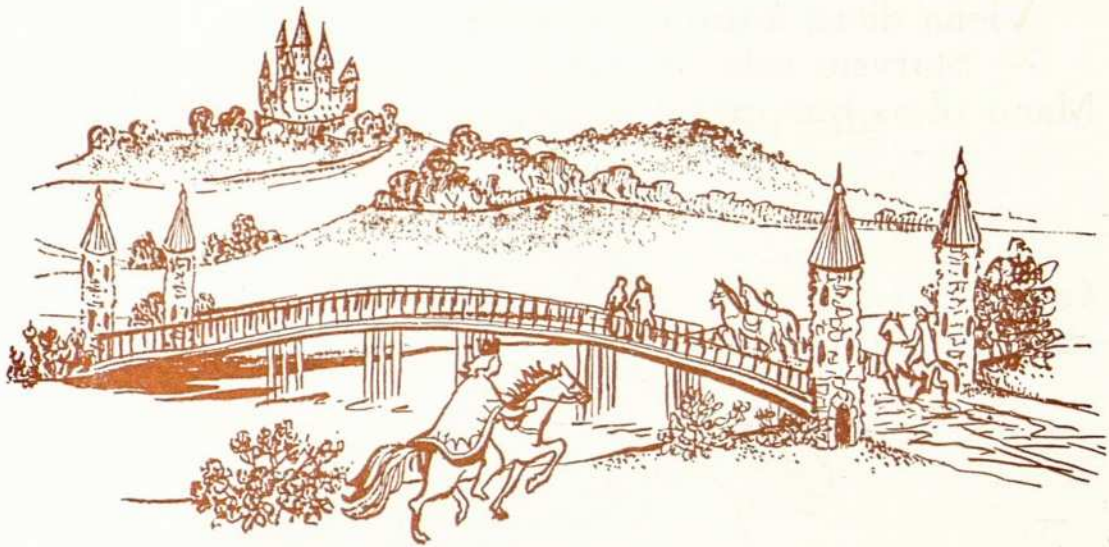
Jis galvojo tris dienas. Ketvirtą dieną karalius jau žinojo, ką darys.

— Imsiu mokesį. Taip. Mokesį. Kiekvienas, kuris mano tiltu norės eiti, tegul sumoka. Taip.

Tą nutarimą karalius tuoj paskelbė visoje savo karalystėje. Pašaukė savo vyriausiąjį sūnų ir tarė:

— Tu pirmas eisi mokesčio už tiltą imti.

— Gerai, — sutiko vyriausias karalaitis. — Eisiu.



Bokšte, kuris buvo prie pat tilto ir kuris buvo taip pat gryo aukso, karalaitis laukė, kas bus. Belaukiant atėjo naktis.

Naktį prie auksinio tilto prisiartino senukas.

— Praleisk mane, kad žinotum, be mokesčio, — prašė senukas.

— Dar ko! — supyko karalaitis. — Kas nesumokės, tas neis!

Senukas mokesčių sumokėjo, bet tiltu nėjo. Jis tik pašaukė lydį ir liepė jai perplauki į kitą upės pusę.

Kitą dieną tiltą saugojo karaliaus jaunesnis sūnus.

Naktį prie tilto priėjo tas pats senukas.

— Praleisk mane, kad žinotum, be mokesčio, — vėl prašė senukas.

— Negaliu. Karalius nubaustų ir tave ir mane, — aiškino jaunesnis karaliaus sūnus.

— Jeigu jau taip, tai sumokėsiu, — nesipriešino senukas ir sumokėjo.

— Dabar tai jau gali eiti, — ragino senuką jaunesnis karalaitis.

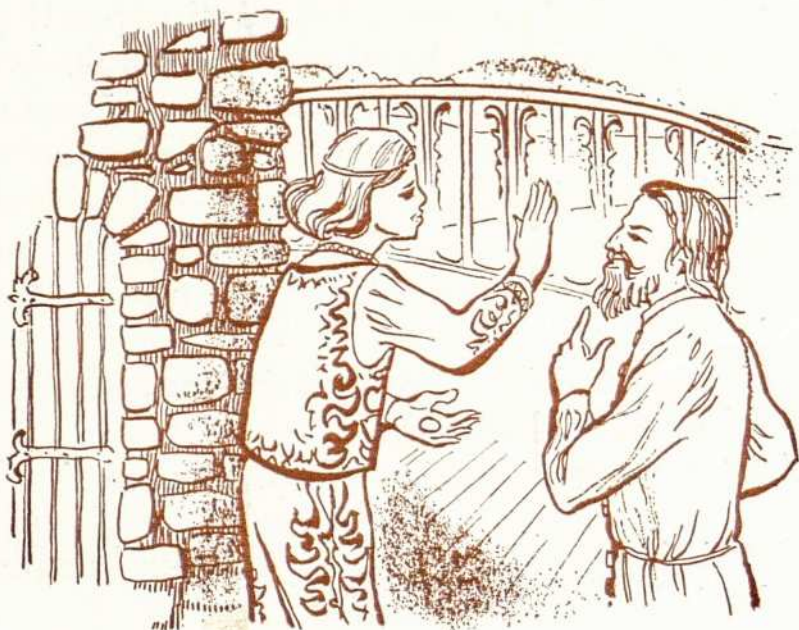
Bet senukas ir šį kartą nėjo. Į kitą tilto pusę praskrido tik jo paleistas paukštis.



Trečią naktį bokšte sėdėjo karaliaus jauniausias sūnus. Tas, kurį visi vadino kvailiuku.

— Praleisk, kad žinotum, mane be mokesčio, — prašė senukas ir šio karalaičio.

— Negaliu, seneli. Negaliu. Be mokesčio per tiltą neiisi. Bet, jei sutinki, tai aš tave pernešiu, — siūlė senukui paslaugą karalaitis-kvailiukas.





Senukas sutiko. Karalaitis jį pernešė ir kitoje tilto pusėje pastatė ant žemės. Vos tik senukas palietė žemę, bematant pavirto arkliu. Arklys kalbėjo:

— Už tavo gerumą aš tau užmokėti negaliu. Tai tu, kad žinotum, išpešk iš mano nugaros tris plaukus. Tuos plaukus tu, karalaiti, paslėpk ir su niekuo apie tai nekalbėk, — mokė senukas karalaitį-kvailiuką.

— Kai tuos plaukus pešiu, tau skaudės, o man jų nereikia. Argi nežinai, kad mano tėvo arklidėse stovi šimtas arklių? Arklio plaukų aš galiu turėti, kiek tik noriu, — aiškino karalaitis.

— Tai kas, kad tavo tėvas turi šimtą arklių! Tokio kaip aš, kad žinotum, neturi nė tavo tėvas. Turėdamas tuos plaukus, tu, kad žinotum, būsi greitesnis nei viso pasaulio žirgai!

— Senukas karalaičiui davė dar tris erelio plunksnas ir tris žuvies žvynus.

— Būsi greitesnis už visus paukščius ir, kad žinotum, už visas žuvis.

— Dėkui, seneli, — nusilenkė senukui karalaitis.

Senuko dovanų karalaičiui-kvailiukui prireikė gana greit. Buvo taip:

Vieną kartą, kai auksinio tilto šalį užpuolė priešas, į pagalbą atvyko tolimos karalystės karalius, kuris buvo garsus tuo, jog turėjo žiūronus. Tuos žiūronus, dabar, skubėdamas į karą, karalius pamiršo namie.

— Be žiūronų karo nelaimėsiu, — skundėsi tolimos šalies valdovas. — Tam, kuris dar prieš aušrą man žiūronus parneš, duosiu savo dukterį į žmonas, — žadėjo žiūronų šalies valdovas.

Tik vienas pasisiūlė karaliui žiūronus laiku atnešti. Tai buvo karalaitis-kvailiukas.

— Aš tau juos parnešiu. Taip, kaip nori. Dar prieš aušrą.

— Gerai, jau, gerai, — numojo ranka karalius.

Karalaitis-kvailiukas skubėjo.

— Seneli, dabar pildyk, ką žadėjai, — prašė karalaitis senelį.



Senelis gelbėjo. Karalaitis lėkė žirgu, skrido paukščiu ir plaukė lydimi taip greitai, kad tik — viens, du ir — jau kalbėjo su žiūronų šalies karalaitė.

Karalaitė įteikė jam tėvo žiūronus ir, perlaužus brangų žiedą, vieną jo pusę davė karalaičiui-kvailiukui.

— Žiedo pusė padės man pažinti tave visur, — sakė ji karalaičiui. — O dabar, skubėk!

Namo karalaitis grįžo gerokai prieš aušrą. Žiūronų įteikti negalėjo, nes karalius dar miegojo.

Karalaitis palietė tris paukščio plunksnas, pasivertė paukščiu ir įskrido į medžio viršūnę, pasižvalgyti po savo tėvo karalystę.

Sargybinis, pamatęs didelį paukštį, šovė. Šovė ir — pataikė. Įlipęs į medį paukščio, sargybinis rado žiūronus, kuriuos tuoj nunešė karaliui.



— Štai žiūronai. Atnešiau, kaip norėjai. Dar prieš aušrą, — gyrėsi nedoras sargybinis. — Žadėjai už tai dukterį, — priminė sargybinis karaliui pažadą.

— Kas pažadėta, bus ištesėta. Dukterį gausi, bet turi palaukti, kol pasibaigs karas.

— Palauksiu, — pasakė sargybinis.

Tuo laiku pakilo vėjas, ir ant pašauto paukščio užkrėtė rasa. Nuo rasos paukštis atgijo ir, atvirtęs į karalaitį, norėjo nešti karaliui žiūronus, bet — žiūronų nebuvo...

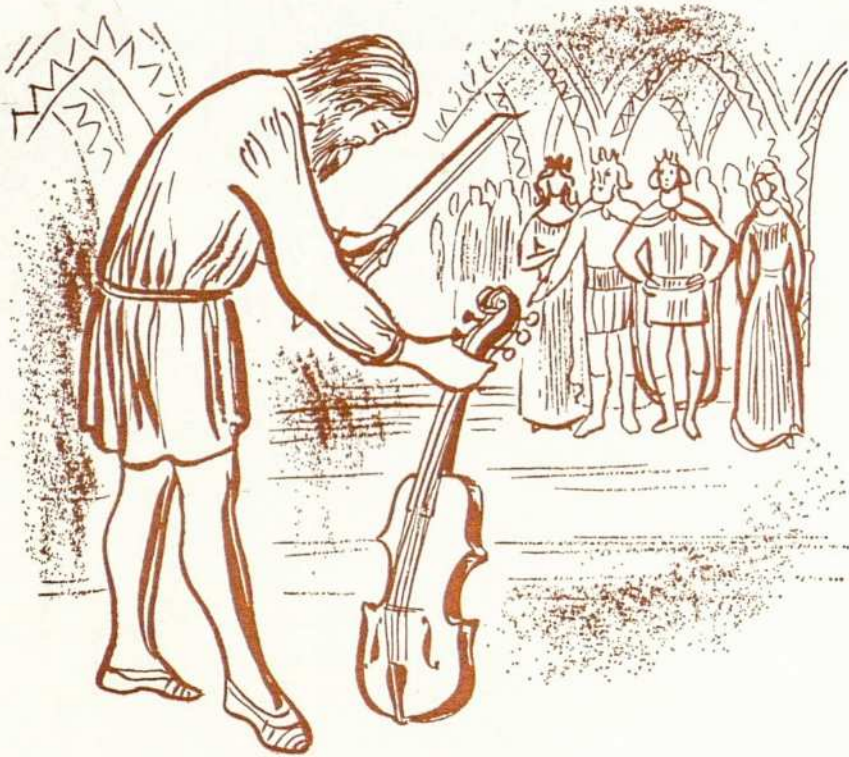
Karalaitis, nors ir nusiminė, bet niekam nieko nesakė, tik labai saugojo karalaitės jam dovanotą žiedo pusę. Laukė, kas bus, kai pasibaigs karas.

Kai tik karas pasibaigė, žiūronų šalies karalius kėlė dukters vestuves.

Į tas vestuves atėjo ir senas, suvargęs žmogus. Žmogus turėjo smuiką.

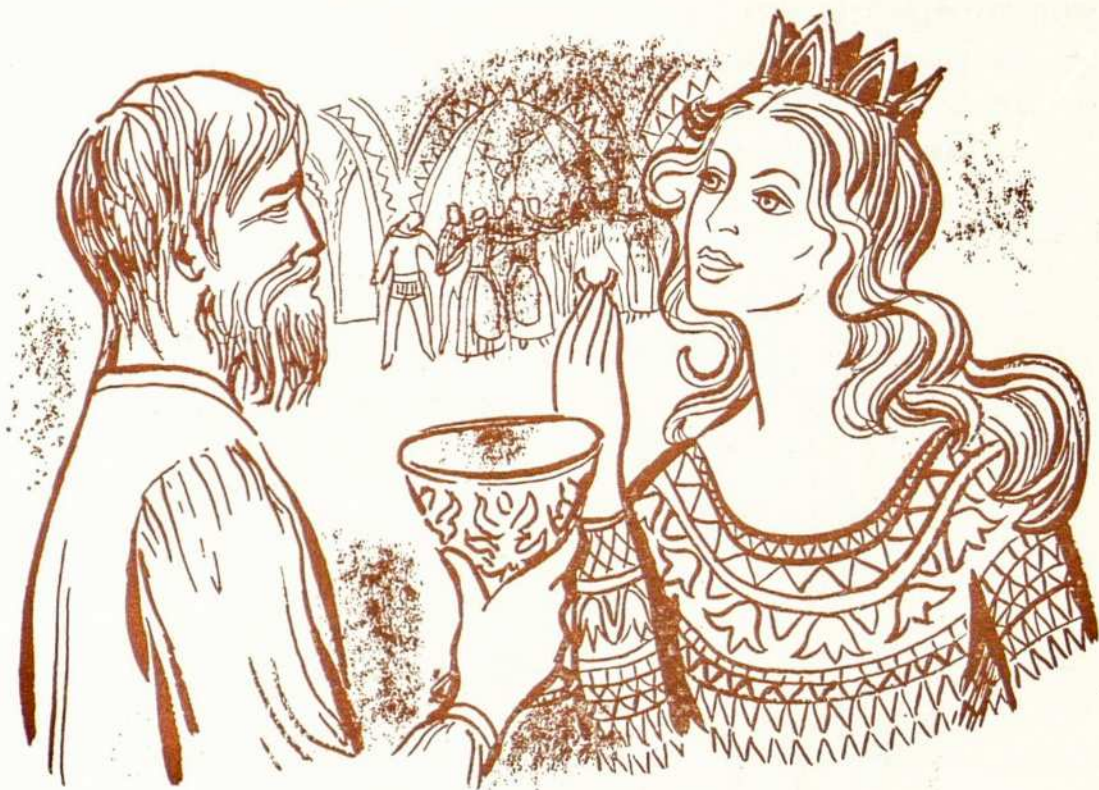
— Leisk ir man, karaliau, nors vieną kartą pagroti,  
— prašė žmogus.

— Gerai, jau, gerai, — numojo ranka karalius.



Vos tik pasigirdo smuiko grojimas, pasidarė labai linksma. Už tą linksmybę, karalaitė smukininkui atnešė taurę vyno. Vyną išgėręs, smukininkas į taurę įdėjo pusę žiedo ir visa tai įteikė karalaitei.

Karalaitė žiedą atpažino ir pasakė karaliui, kada ir kodėl tą žiedą laužė.



— Nubauskite melagį, kuris mane apgavo, — tarė žiūronų šalies karalius. — Išmeskite jį iš mano rūmų. Melagiams čia vietos nėra, — dar pridėjo jis.

Karaliaus tarnai sargybinį iš rūmų pašalino.

Kol visa tai vyko, smuikininkas — senas ir suvargęs žmogus, atvirto į auksinio tilto šalies jauniausią karalaitę.



Žiūronų šalies karalius išleido už jo savo dukterį, atidavė savo žiūronus ir pavadė valdyti visą šalį.

Jaunieji — karalius ir karalienė, buvo laimingi, ilgai gyveno ir gerai valdė. Už gerumą, žmonės juos ne tik gerbė, bet ir mylėjo.



ALP 1785  
Larch.

**KALĒDINĒS DOVANĒLĒS**  
saviems ar bičiulių vaikučiams  
**TRYS KNYGELĒS**  
Birutės Pūkelevičiūtės eiliuotos pasakos

- Labą dieną, Kalėdų Seneli!  
Tu lengvai nepraeisi pro šalį.  
Kaip gerai, kad sutikom tave,  
Su maišu einant mūsų gatve.  
Mes šiais metais žaisliukų neprašom:  
Mes pažįstam raides, mes jau rašom  
Ir skaičiuot, ir skaityt mes jau galim!  
Tu atnešk mums po gražią knygelę.
- Judu esat protingi vaikučiai.  
O sakykit, kurią tų knygučių  
Jūs norėtumėt gauti per Kūčias?  
Duodu žodį: Kalėdoms ją gausit.
- Tu, Seneli, parink mums gražiausią.
- Oho-ho! Tai gudrumas vaikų!  
Bet... parinkti gražiausią sunku.
- Tai mes tau pasakysim į ausį.
- Aš klausausi, vaikučiai, klausausi.
- Mudu norim...

— Šitos? Na, gerai!

Kūčių naktį ją gausit tikrai.

**Peliukai ir plaštakės**  
**Daržovių gegužinė**  
**Kalėdų dovana**



Knygelės kainuoja po \$1.50

Kviečiame užsisakyti šiuo adresu: B. Pūkelevičiūtė,  
6940 S. Maplewood Ave.,  
Chicago, Ill. 60629  
(312) 925-1359

91.189.134